

Az új kohéziós politika és hatásvizsgálata

Varga Attila

PTE KTK Közgazdasági és Regionális Tudományok
Intézete

MTA-PTE Innováció és Gazdasági Növekedés
Kutatócsoport

Vázlat

- Bevezetés
- Az EU új kohéziós politikája és a hatáselemzés kihívásai
- A GMR-irányzat
- Hatás-szimulációk
- Konklúziók

Bevezető

- Projekt-szintű vs. gazdasági hatásvizsgálat: a modellek szerepe
- Kohéziós politika: transzverek vs. regionális gazdaságfejlesztés
- A terület-alapú fejlesztés: Intelligens specializáció
- Hatásmodellezési kihívások

Hatásmodellezési kihívások

- Az új kohéziós politika terület-alapú gazdaságfejlesztési megoldást követ
  - Intelligens szakosodás (smart specialization)
    - Helyi, komparatív szektorális előnyök kihasználása
    - Integrált beavatkozási eszközök (emberi tőke, K+F, vállalkozás)
    - Többszintű irányítás
    - Részvétel (ipar, egyetemek, helyi civil szervezetek)

Hatásmodellezési kihívások

- A beavatkozások hatásait befolyásoló regionális jellemzők:
  - Helyi sajátosságok (iparszerkezet, K+F specializáció, tényezőellátottság)
  - Kumulatív agglomerációs hatások
  - Addicionális hatások (keynesi keresleti hatások, szektorok közötti kapcsolatok)
  - Régióközi hatások (átcsordulások, kereskedelem, migráció)

Hatásmodellezési kihívások

- A makroökonómia dimenzió: projektek/régiók kiválasztása a támogatásokra – milyen alapokon?
  - Ugyanaz a költségvetés eltérő eredményekre vezethet a beavatkozási eszközökből adódó különbségek révén (később: első szimuláció)
  - Ugyanaz a költségvetés eltérő eredményekre vezethet a regionális szétosztásból adódó különbségek révén (később: második szimuláció)
  - A makro szint megjelenítésének szükségessége (költségek/eredmények, makrogazdasági keretfeltételek)

Hatásmodellezési kihívások

- Mindkét dimenzió megjelenítése:
  - Makrogazdasági dimenzió: költségek és eredmények
  - Regionális dimenzió: helyi sajátosságok, melyek meghatározzák a beavatkozások jellegét és a politikák hatékonyságát

Hatásmodellezési kihívások

- Új modellezés megoldások megjelenése – a megoldások keresése a szakirodalomban:
  - MASST (Capello-Fratesi 2013)
  - GMR-típusú modellek
    - GMR-Hungary, GMR-Europe (Varga et al. 2010, 2013)
    - RHOMOLO (Brandsma et al. 2012)

A GMR
(Geographic Macro and Regional)
hatáselemzési irányzat

A GMR irányzat: modellváltozatok és előzmények

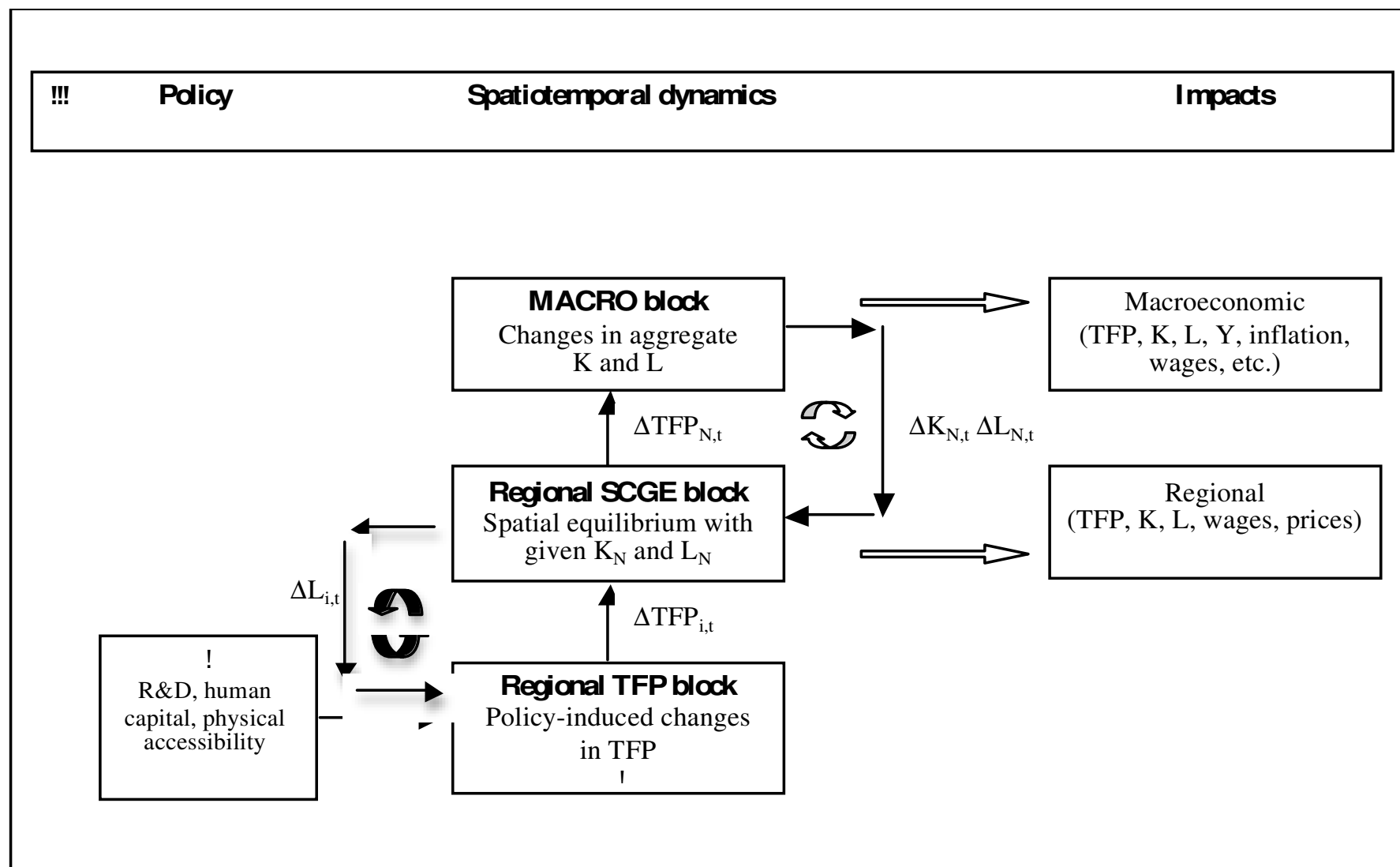
- Elméleti alapok: Acs-Varga 2002
- Empirikus modell-keret (Varga 2006)
- Az EcoRet modell (Schalk, Varga 2004, Varga, Schalk 2004)
- GMR-Hungary: (Varga, Schalk, Koike, Járosi, Tavasszy 2008)
- GMR-EU (Varga, Járosi, Sebestyén 2011; Varga, Törma 2011)
- GMR-HUNGARY II (Varga, Járosi, Sebestyén, 2013)

A GMR irányzat: modellváltozatok és előzmények

- **Alkalmazások:**

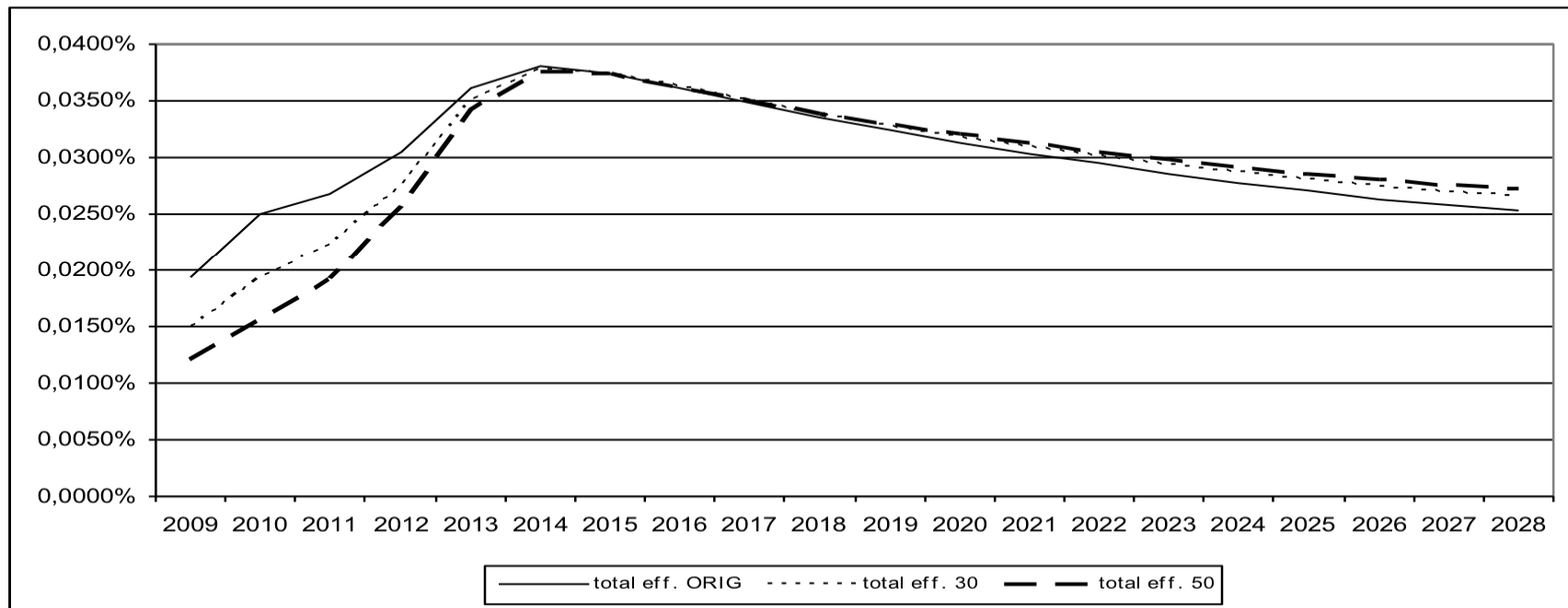
- Kohéziós politikai hatáselemzések a magyar kormány részére (2003-)
- Kohéziós politikai hatáselemzések az Európai Bizottság részére (DG Regio - 2011)
- FP6 hatáselemzés (2010)

- A GMR-Europe modell (163 EU NUTS 2 régió és az aggregált EU szint) komponensei:
  - a regionális termelékenységi (TFP) részmodell (163 NUTS 2 régió)
  - a regionális Térbeli Számszerűsített Egyensúlyi (SCGE) részmodell (163 NUTS 2 régió)
  - a makrogazdasági (EU-szintű) Dinamikus sztochasztikus (DSGE) részmodell (Quest III)

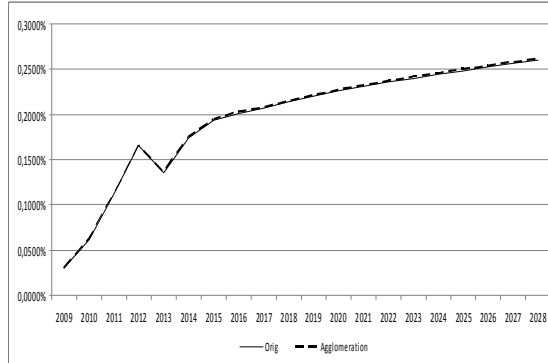

Figure 2: Regional and macro impacts of regionally implemented innovation policies in the GMR-Europe model

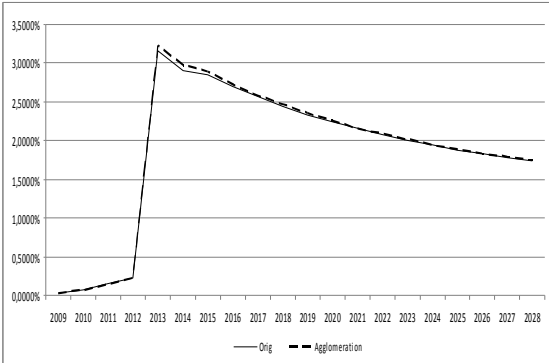
Figure 3.2: The Europe 2020 scenario: redistribution of Cohesion Funds subsidies from “hard” to “soft” instruments. Percentage differences between scenario and baseline GDP values for three cases: no redistribution, 30 percent of hard subsidies are redistributed, 50 percent of hard subsidies are redistributed

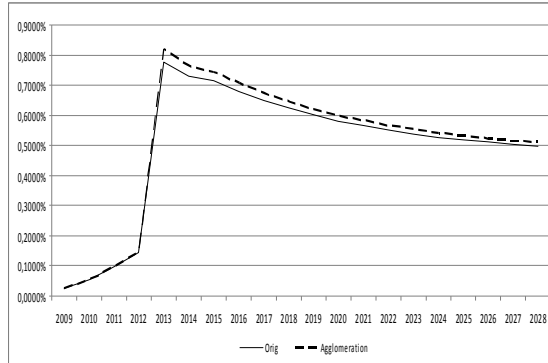
Note: The extended GMR Europe model system was run for the analysis

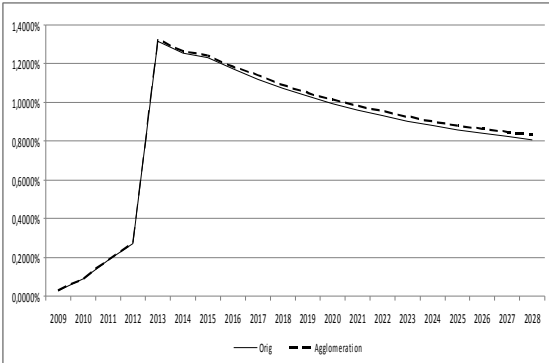
The Agglomeration effect: Greece

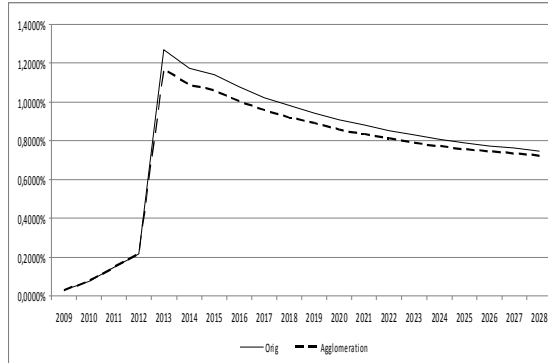
The Agglomeration effect: Portugal

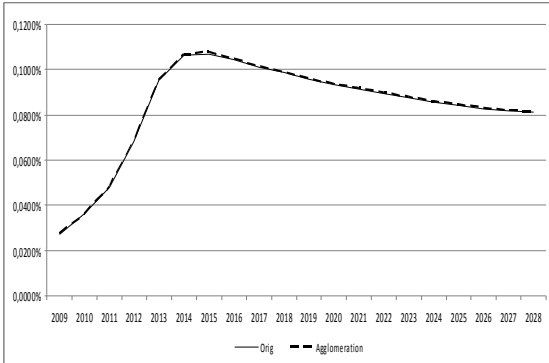
The Agglomeration effect: Czech Republic

The Agglomeration effect: Hungary

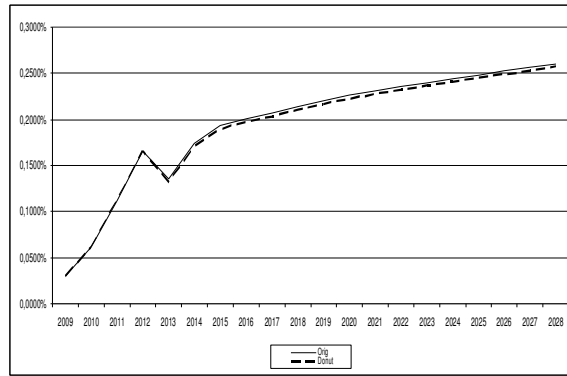

The Agglomeration effect: Slovak Republic

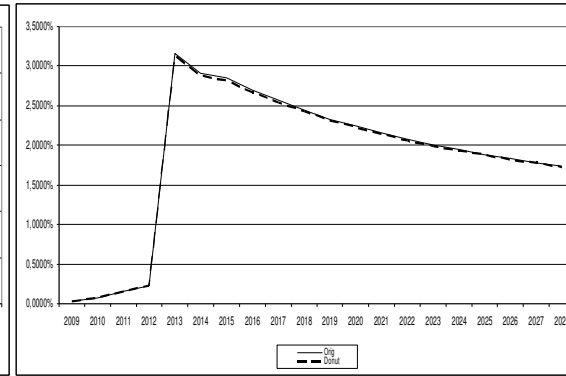

The Agglomeration effect: Euro zone + CZ, HU, SK

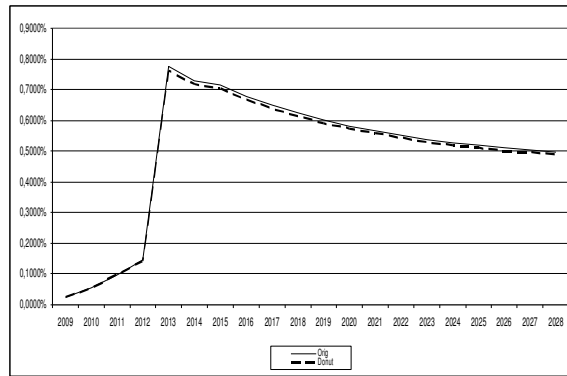
Figure 6: Results of the Agglomeration and concentration scenario
Percentage differences between scenario and baseline GDP values.

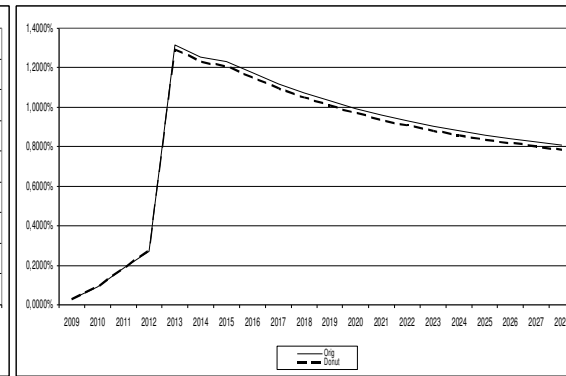
The Donut effect: Greece

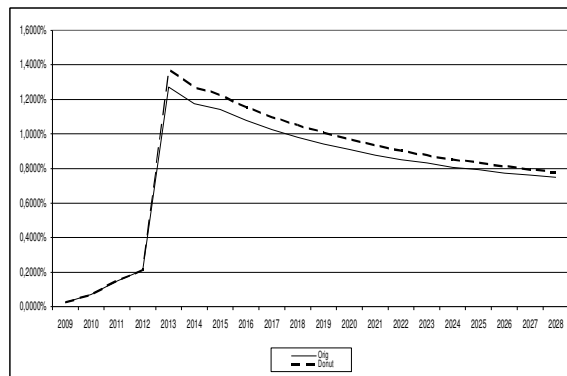
The Donut effect: Portugal

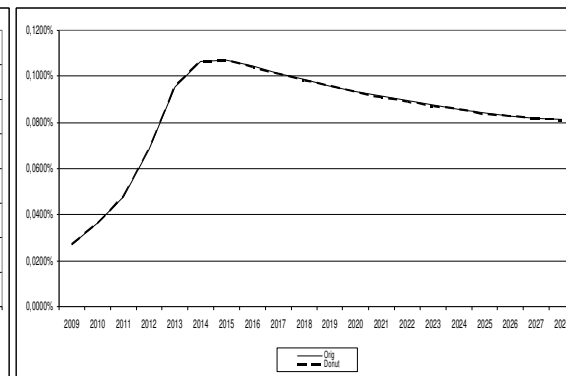
The Donut effect: Czech Republic

The Donut effect: Hungary

The Donut effect: Slovak Republic

The Donut effect: Euro zone + CZ, HU, SK

Figure 5: Results of the Donut scenario
Percentage differences between scenario and baseline GDP values.